

M.K.

Αριθμός 1196/2019
ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ
Β1' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους δίκαστες, Ειρήνη Καλού, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Μαρία Νικολακέα, Αρετή Παπαδιά, Σοφία Τζουμερκιώτη και Γεώργιο Δημάκη, αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο κατάστημά του, την 19η Μαρτίου 2019, με την παρόυσία και της γραμματέως Ελένης Τσιουρή, για να δικάσει την υπόθεση, μεταξύ:

Του αναιρεσίοντος: _____

_____ που παραστάθηκε δια δηλώσεως (ΚΠοΔ 242 παρ.2) της πληρεξουσίας δικηγόρου Δήμητρας Κουφογιάννη, η οποία κατέθεσε προτάσεις.

Της αναιρεσίβλητης: Ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ» (ΟΤΕ), δικηγόρους οι οποίοι εκπροσωπεύτηκαν στην παραστάση, δια δηλώσεως (ΚΠοΔ 242 παρ.2) της πληρεξουσίας δικηγόρου Ευγενίας Σούμπαση, η οποία κατέθεσε προτάσεις.

Σελίδα 2 της 1196/2019 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 30-7-2009 αγωγή του ήδη αναιρεσείοντος, που κατατέθηκε στο Ειρηνοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν η 1248/ 2010 οριστική απόφαση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου και, κατόπιν ασκήσεως εφέσεως, η 5552/2013 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας, ζητεί ο αναιρεσείων με την από 9-9-2016 αίτησή του. Εκδόθηκε η 1987/2017 απόφαση του Αρείου Πάγου, με την οποία αναβλήθηκε η συζήτηση της υπόθεσης εωστόυ εκδοθεί απόφαση της πλήρους Θλομέλειας του Αρείου Πάγου για το ζήτημα αυτό. Εκδόθηκε η 10/2018 απόφαση της Θλομέλειας του Αρείου Πάγου και την υπόθεση επανέφερε για συζήτηση ο αναιρεσείων με την από 10-7-2018 κλήση του.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε με τη σειρά της από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω και ορίσθηκε εισηγήτρια η αρεοπαγίτης Άρετή Παπαδιά.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Με την από 10-7-2018 κλήση του αναιρεσείοντος νόμιμα φέρεται για συζήτηση η από 9-9-2016 και με αριθμό κατάθεσης 105/2016 αίτηση αναίρεσης, μετά την έκδοση της 1987/2017 απόφασης του Αρείου Πάγου, με την οποία αναβλήθηκε η συζήτηση αυτής μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης από την πλήρη Θλομέλεια του Αρείου Πάγου επί της υπόθεσης που είχε παραπεμφθεί σ' αυτήν με την 1855/2017 απόφαση του Α2 τμήματος. Η ανωτέρω αίτηση στρέφομενη κατά της 5552/2013 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, που εκδόθηκε, αντιμωλία των διαδίκων, κατά της 1248/2010 απόφασης του Ειρηνοδικείου Αθηνών, εκδοθείσας κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών, έχει ασκηθεί νομότυπα και εντός της κατά το άρθρο 564 παρ.3 ΚΠοΔ, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή

του με το άρθρο τρίτο του άρθρου 1 του ν. 4335/2015, τριετούς καταχρηστικής προθεσμίας, αφού η προσβαλλόμενη απόφασή δημοσιεύθηκε την 30-10-2013 και η αίτηση αναίρεσης κατατέθηκε στη γραμματεία του δικαστηρίου, που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, την 16-9-2016 (ΟΛΑΠ 10/2018). Συνεπώς, είναι παραδεκτή (ΚΠολΔ 577 παρ.1) και πρέπει να ερευνηθεί ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων της (ΚΠολΔ 577 παρ. 3).

2. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ.1 του α.ν. 539/1945, κατά τη διάρκεια της άδειας ανάπτυξης, ο μισθωτός δικαιούται τις συνήθεις αποδοχές, τις οποίες θα δικαιούταν, εάν απασχολείτο στην υπόχρεη επιχείρηση κατά τον αντίστοιχο χρόνο της άδειάς του ή τις τυχόν για την περίπτωση αυτή καθορισμένες με συλλογική σύμβαση, κατά δε την παρ.3 του ίδιου άρθρου, στην έννοια των τακτικών αποδοχών περιλαμβάνονται και οι κάθε είδους πρόσθετες ή συμπληρωματικές τακτικές παροχές (αντίτιμο τροφής, επιδόματα κλπ). Οι ρυθμίσεις του α.ν. 539/1945 διασφαλίζουν υπέρ των εργαζομένων τις ελάχιστες εγγυήσεις ως προς τις άδειες αναψυχής και τις συναφείς αποδοχές και, λόγω του έντονα προστατευτικού χαρακτήρα, τον οποίο έχουν και του στενού δεσμού αυτών με την ικανοποίηση του γενικότερου κοινωνικού συμφέροντος, αποτελούν μονομερώς αναγκαστικό δίκαιο. Κατά συνέπεια, απόκλιση από τις διατάξεις αυτές επιτρέπεται μόνο για την εφαρμογή διατάξεων άλλων πηγών, που είναι ευμενέστερες για τον εργαζόμενο, κατ' επιταγή της αρχής της εύνοιας υπέρ των μισθωτών, η οποία εφαρμόζεται όχι μόνο στη σχέση συλλογικής και ατομικής σύμβασης εργασίας, αλλά και στη σχέση περισσοτέρων πηγών δικαίου διαφορετικής ιεραρχικής βαθμίδας (ΟΛΑΠ 5/2011). Οπότε, υπό το πρίσμα αυτό, πρέπει να θεωρηθεί η παρεχόμενη με την ως άνω διάταξη, ως προς τις

Σελίδα 4 της 1196/2019 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

αποδοχές άδειας που δικαιούται ο μισθωτός, διαζευκτική δυνατότητα χορήγησης των αποδοχών που καθορίζονται για την περίπτωση αυτή με συλλογική σύμβαση.

3. Από το συνδυασμό των ως άνω διατάξεων με αυτές του άρθρου 3 παρ.16 του ν. 4504/1966 (που αφορά το επίδομα άδειας), των άρθρων 648, 653, 666, 679 ΑΚ, της κυρωθείσας με το ν. 3248/1955, με αριθμό 95/1949, Διεθνούς Σύμβασης "περί προστασίας του ημερομίσθιου" και των άρθρων 2 της κυρωθείσας με το ν. 133/1975 από 26-2-1975 ΕΓΣΣΕ, 1 παρ.1 του ν. 435/1976, 1 παρ.2 του ν. 1082/1980 και 3 της 19040/1981 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας "περί χορήγησης επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα", συνάγεται ότι ως "συνήθεις αποδοχές", ταυτιζόμενες εννοιολογικά με τις "τακτικές αποδοχές", με βάση τις οποίες υπολογίζονται οι αποδοχές και το επίδομα άδειας, καθώς και τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και εξευρίσκεται το ωρομίσθιο και η προσαύξηση για την παρεχόμενη υπερωριακή εργασία, νοούνται ο συμβατικός ή νόμιμος μισθός ή το ημερομίσθιο, καθώς και οποιαδήποτε άλλη πρόσθετη εργοδοτική παροχή, σε χρήμα ή σε είδος, που καταβάλλεται κατά τη διάρκεια της σύμβασης εργασίας, με την προϋπόθεση ότι η παροχή αυτή δίδεται σταθερά και μόνιμα ως αντάλλαγμα της παρεχόμενης εργασίας. Έτσι, εφόσον παρέχονται τακτικά και σταθερά, περιλαμβάνονται στις τακτικές αποδοχές, μεταξύ άλλων, η αμοιβή για υπερεργασία και για νόμιμη υπερωριακή απασχόληση, καθώς και οι προσαύξησεις για, την παροχή εργασίας κατά τη νύκτα, τις Κυριακές και τις αργίες και γενικά κάθε προσαύξηση του βασικού μισθού ή του ημερομίσθιου (ΟΛΑΠ 5/2011, ΟΛΑΠ 16/2011). Δεν συμπεριλαμβάνονται, όμως, σε αυτές το επίδομα άδειας, διότι αυτό υπολογίζεται με βάση τις αποδοχές άδειας (ΑΠ 40/2017, ΑΠ

ΔΙΡΗΦΗΚΕ
Η ΒΟΜΒΑ

JP

1334/2014). Επίσης, οι πρόσθετες παροχές που δίδονται στον εργαζόμενο όχι ως αντάλλαγμα της εργασίας του αλλά για άλλους λόγους, όπως για την εξυπηρέτηση των λειτουργικών αναγκών της επιχείρησης ή προς διευκόλυνση εκτέλεσης της εργασίας ή για την αποκατάσταση δαπανών, που έγιναν από το μισθωτό χάριν της εργασίας του, δεν έχουν το χαρακτήρα μισθού και, επομένως, δεν υπολογίζονται για τον καθορισμό των επιδομάτων εορτών ή των αποδοχών άδειας, εκτός αν ορίζεται το αντίθετο σε κανονιστική διάταξη ή στην ατομική σύμβαση εργασίας. Μεταξύ των παροχών, που δεν έχουν το χαρακτήρα μισθού, είναι και τα έξοδα (οδοιπορικά, διανυκτέρευση κλπ), καθώς και η αποζημίωση που καταβάλλεται στον εργαζόμενο για απασχόλησή του εκτός της έδρας παροχής της εργασίας του, διότι αυτή παρέχεται στο μισθωτό για την αντιμετώπιση κυρίως των αυξημένων δαπανών, στις οποίες ο τελευταίος, συνήθως, υποβάλλεται, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, με την παροχή εργασίας εκτός έδρας (ΟΛΑΠ 22/1989), εκτός αν η παροχή αυτή έχει συμφωνηθεί ότι θα καταβάλλεται και καταβάλλεται τακτικά και ανεξάρτητα από την πραγματοποίηση και τον αριθμό των ημερών εργασίας εκτός έδρας (ΑΠ 1104/2017, ΑΠ 274/2015).

4. Περαιτέρω, με την από 14-3-1985 ΕΣΣΕ (όρος 5 παρ.1α, 1β, 1γ και 2, που προστέθηκε με την από 10-5-1985 δρομία ΕΣΣΕ), η οποία έχει υπογραφεί μεταξύ των νομίμων εκπροσώπων της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος ΑΕ" (ΟΤΕ) και της συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων σε αυτή, ορίσθηκε αρχικά ο τρόπος υπολογισμού των επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και του επιδόματος άδειας με βάση τις διαμορφούμενες με το μισθολόγιο την 10η Δεκεμβρίου κάθε έτους, 15 ημέρες πίριν το Πάσχα και κατά το μήνα λήψης της ετήσιας άδειας, αντίστοιχα,

Σελίδα 6 της 1196/2019 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

αποδοχές του εργαζομένου, προσαυξημένες κατά τα αναφερόμενα στις πιο πάνω διατάξεις ποσοστά επί των αμοιβών για νυκτερινή απασχόληση, εργασία κατά τις Κυριακές και λοιπές εξαιρέσιμες ημέρες και για υπερωριακή απασχόληση μέχρι ενός ανωτάτου αριθμού ωρών υπερωρίας, που έλαβε ο εργαζόμενος για τα χρονικά διαστήματα από 1η Μαΐου έως 31η Δεκεμβρίου (για το επίδομα εορτών Χριστουγέννων), από 1η Ιανουαρίου έως 30η Απρίλιου (για το επίδομα εορτών Πάσχα) και κατά τη διάρκεια του έτους (για το επίδομα άδειας), πλέον ενός ποσοστού (1/12 και 1/24 αντίστοιχα) του επιδόματος άδειας (χωρίς τις προσαυξήσεις) για τον προσδιορισμό του ύψους των επιδομάτων εορτών. Με την παράγραφο 2 του ως άνω άρθρου ορίσθηκε ρητά ότι για την εύρεση των αποδοχών άδειας δεν συμπεριλαμβάνονται αμοιβές για εργασία νυκτερινή, Κυριακών και λοιπών εξαιρέσιμων ημερών και υπερωριακή.

5. Ακολούθως, με την από 10-6-1999 ΕΣΣΕ, που θέσπισε το νέο μισθολόγιο του προσωπικού της εταιρίας (ΟΤΕ), τέθηκε σε ισχύ ο νέος ΓΚΠ-ΟΤΕ, στο άρθρο 12 παρ.3 και 4 του οποίου ορίζονται τα ακόλουθα: Επιδόματα εορτών. Στο προσωπικό παρέχεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου επίδομα ποσού ίσου προς τις τακτικές αποδοχές με τις προσαυξήσεις που ορίζουν οι ΕΣΣΕ, α) ενός δεκαπενθημέρου κατά τις εορτές του Πάσχα και β) ενός μηνός κατά τις εορτές των Χριστουγέννων. Το ποσό αυτό συμψηφίζεται με το δυνάμει των εκάστοτε διατάξεων τύχδνης καταβλήτεο στο προσωπικό των πάσης φύσης επιχειρήσεων δώρο Χριστουγέννων και Πάσχα. Επίδομα κανονικής άδειας. Στο προσωπικό χορηγείται κάθε χρόνο ως επίδομα κανονικής άδειας ποσό ίσο προς τις τακτικές αποδοχές ενός δεκαπενθημέρου με τις προσαυξήσεις που ορίζουν οι ΕΣΣΕ. Επίσης, με το άρθρο 13B του ως άνω νέου ΓΚΠ-ΟΤΕ ορίσθηκε,

ΕΦΕΝΗΣΗΚΕ

X P

Σελίδα 7 της 1196/2019 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

σχετικά με την κανονική άδεια του προσωπικού της αναιρεσίβλητης, ότι το προσωπικό, μετά τη συμπλήρωση στον Οργανισμό ενός έτους συνεχούς πραγματικής υπηρεσίας (βασικός χρόνος), δικαιούται κάθε ημερολογιακό έτος κανονική άδεια με αποδοχές, όπως προβλέπουν οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (Διεθνείς Συμβάσεις, Νόμοι, Υπουργικές Αποφάσεις, ΕΓΣΣΕ, ΕΣΣΕ κλπ) και οι αποφάσεις του ΔΣ – ΟΤΕ. Από το συνδυασμό των ως άνω διατάξεων συνάγεται ότι, από 1-1-1985, που άρχισε να ισχύει η από 14-3- 1985 ΕΣΣΕ, τα επιδόματα εορτών και το επίδομα άδειας υπολογίζονται σύμφωνα με τον καθοριζόμενο στην εν λόγω ΕΣΣΕ τρόπο υπολογισμού, δηλαδή με βάση το μηνιαίο μισθό, όπως αυτός είχε διαμορφωθεί κατά τους προαναφερόμενους χρόνους. Αυτός ο τρόπος υπολογισμού, όμως, μεταβλήθηκε με το νέο ^Κ που τέθηκε σε ισχύ με την από 10-6-1999 ΕΣΣΕ, αφού ρητά σε αύτον ορίζεται ότι στο προσωπικό παρέχεται με απόφαση του ΔΣ "επίδομα ποσού ίσου προς τις τακτικές αποδοχές, με τις προσαυξήσεις που ορίζουν οι ΕΣΣΕ". Επομένως, ως βάση υπολογισμού των ανωτέρω επιδομάτων λαμβάνεται πλέον όχι ο μηνιαίος μισθός, όπως είχε διαμορφωθεί κατά τους χρόνους που αναφέρθηκαν, αλλά οι τακτικές αποδόχες του μισθωτού, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται ο μηνιαίος μισθός και όλες οι παροχές που καταβάλλονται από την αναιρεσίβλητη κάθε μήνα ή κατ' επανάληψη, περιοδικά, κατά ορισμένα χρονικά διαστήματα του έτους, όπως είναι οι πρόσθετες αμοιβές για υπερεργασία, για νόμιμη ή ιδιόρρυθμη υπερωριακή απασχόληση και για εργασία κατά τις Κυριακές και τη νύκτα (ΟΛΑΠ 16/2011).

6. Όσον αφορά στις αποδοχές άδειας, ειδικότερα, ενώ στην από 14-3-1985 ΕΣΣΕ υπήρχε ρητή διάταξη, σύμφωνα με την οποία στις αποδοχές αυτές δεν συμπεριλαμβάνονται αμοιβές για εργασία νυκτερινή, Κυριακών και λοιπών εξαιρέσιμων ημερών και

υπέρωριακή, στο νέο ΓΚΠ ορίζεται σαφώς ότι το προσωπικό του δικαιούται για την κανονική άδεια "αποδοχές όπως προβλέπουν οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας". Ενδψει της ανωτέρω ρητής παραπομπής για τον προσδιορισμό των αποδοχών άδειας στις διατάξεις της κοινής εργατικής νομοθεσίας, άρα και στο άρθρο 3 του a.v. 539/1945, είναι σαφές ότι ο τρόπος υπολογισμού των αποδοχών άδειας καθορίζεται, πλέον, διαφορετικά σε σχέση με την από 14-3-1985 ΕΣΣΕ, με αποτέλεσμα τη σιωπηρή κατάργηση της διάταξης του άρθρου 5 παρ.2 αυτής, που δριζε, αντίθετα προς τις αναγκαστικού δικαίου διατάξεις του a.v. 539/1945, ότι στις αποδοχές άδειας δεν περιλαμβάνονται αμοιβές για εργασία νυκτερινή, Κυριακών και λοιπών εξαιρέσιμων ημερών και υπέρωριακή εργασία. Άλλωστε, στο άρθρο 50 του νέου ΓΚΠ ορίζεται, ρητά, ότι διατάξεις του προσχύσαντος ΓΚΠ, αποφάσεις της Διοίκησης και ΕΣΣΕ, που υπογράφηκαν μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου ΓΚΠ και έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του, παύουν να ισχύουν από την ημερομηνία αυτή. Επομένως, στις αποδοχές άδειας των μισθωτών της αναιρεσίβλητης πρέπει να συνυπολογίζεται και κάθε άλλη καταβαλλόμενη πρόσθετή παροχή σε χρήμα ή σε είδος, με την προϋπόθεση ότι η παροχή αυτή δίδεται σταθερώς και μονίμως ως συμβατικό αντάλλαγμα της παρεχόμενης εργασίας, όπως είναι η σταθερή και μόνιμη υπερεργασία, η νόμιμη ή ιδιόρρυθμη υπερωρία και η παροχή εργασίας κατά τη νύκτα και τις Κυριακές ή αργίες (ΟΛΑΠ 16/2011). Δεν συνυπολογίζεται διμώς σε αυτές και το επίδομα άδειας, διότι αυτό, όπως προαναφέρθηκε, υπολογίζεται με βάση τις αποδοχές άδειας. Τούτο προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 3 παρ.16 του ν. 4504/1966, κατά την οποία το επίδομα άδειας είναι ίσο προς το σύνολο των αποδοχών των ημερών άδειας που δικαιούται ο μισθωτός, υπό τον

ΔΩΡΗΘΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΗΣ

ΔΩΡΗΘΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΗΣ

περιορισμό ότι τούτο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις αποδοχές ενός δεκαπενθημέρου για τους αμειβόμενους με μηνιαίο μισθό και δεκατριών (13) ημερών για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο (ΑΠ 40/2017, ΑΠ 1334/2014).

7. Ο προβλεπόμενος από τη διάταξη του άρθρου 560 αρ.1 ΚΠΟΛΔ λόγος αναίρεσης ιδρύεται, αν παραβιάσθηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου. Ο κανόνας ουσιαστικού δικαίου παραβιάζεται, εάν δεν εφαρμοσθεί, ενώ συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ή, αντίθετα, αν εφαρμοσθεί, ενώ δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοσθεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε ως ψευδής ερμηνεία του κανόνα δικαίου (όταν προσδίδεται σε αυτόν έννοια διαφορετική από την αληθινή) είτε ως κακή εφαρμογή (όταν γίνεται εσφαλμένη υπαγωγή των περιστατικών της ατομικής περίπτωσης), με αποτέλεσμα την κατάληξη σε εσφαλμένο συμπέρασμα με τη μορφή του διατακτικού (ΟΛΑΠ 1/2016). Με τον παραπάνω λόγο αναίρεσης ελέγχονται τα σφάλματα του δικαστηρίου της ουσίας κατά την εκτίμηση της νομικής βασιμότητας της αγωγής και των ενστάσεων των διαδίκων, καθώς και τα νομικά σφάλματα κατά την αξιοποίηση των ουσιαστικών παραδοχών, ήτοι αποκλειστικά των πραγματικών περιστατικών που δέχεται το δικαστήριο της ουσίας ότι αποδείχθηκαν ή ότι δεν αποδείχθηκαν (ΑΠ 319/2017, ΑΠ 130/2016).

8. Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από την επισκόπηση των διαδικαστικών εγγράφων, ο ενάγων και ήδη αναίρεσείων, με την από 30-7-2009 (αριθμός κατάθεσης 2166/31-7-2009) ένδικη αγωγή ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών, εκθέτει ότι, την 31-12-1991 η εναγομένη και ήδη αναίρεσίβλητη του προσέλαβε και, έκτοτε, διαρκώς τον απασχολεί, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, στην κατηγορία του

τεχνικού προσωπικού της ειδικότητας τεχνίτη εγκαταστάσεων. Ότι η εναγομένη, κατά το χρονικό διάστημα από 1-1-2005 έως 31-12-2009, δεν υπολόγισε τις αποδοχές κανονικής άδειας, το επίδομα άδειας και τα δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα με βάση τις τακτικές αποδοχές του, προσαυξημένες με τις άμοιβές που λάμβανε, σταθερώς και ανελλιπώς, για εργασία-κατά-τις Κυριακές, νυκτερινή εργασία και εκτός έδρας εργασία όπως όφειλε, σύμφωνα με το νέο ΓΚΠ, που τέθηκε σε ισχύ από 18-6-1999 με την από 10-6-1999 ΕΣΣΕ, αλλά με βάση τον απλό μηνιαίο μισθό και με τις αναφερόμενες στην προϊσχύουσα, από 14-3-1985 ΕΣΣΕ, προσαυξήσεις. Σύμφωνα με το ιστορικό αυτό, ο ενάγων ζήτησε να υποχρεωθεί η εναγομένη να του καταβάλει την προκύπτουσα διαφορά, ανερχόμενη στο ποσό των 7.862,77 ευρώ, με το νόμιμο τόκο κατά τις εκεί διακρίσεις. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, με την 1248/2010 απόφασή του, είχε δεχθεί την αγωγή εν μέρει. Το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών, δικάζοντας επί έφεσης της αναιρεσίβλητης και αντέφεσης του αναιρεσίοντος με την 5552/2013 απόφασή του, κατά παραδοχή της έφεσης της εναγομένης, εξαφάνισε την πρωτόδικη απόφαση και απέρριψε την αγωγή, καίτοι επαρκώς ορισμένη (όπως, σωστά, δέχθηκε), "ως μη νόμιμη". Ειδικότερα, το δικαστήριο της ουσίας απέρριψε την αγωγή με το εξής σκεπτικό: "Με αυτό το περιεχόμενό και αίτημα η αγωγή, καίτοι ορισμένη είναι απορριπτέα ως μη νόμιμη, καθόσον ο ενάγων αιτείται με αυτή τη διαφορά μεταξύ των ληφθέντων από αυτόν επιδόματων εορτών και άδειας και αποδοχών κανονικής άδειας, όπως αυτά υπολογίσθηκαν, κατά τα εκτιθέμενα στην αγωγή, εσφαλμένα, με βάση τον απλό μηνιαίο μισθό και τις ειδικότερα αναφερόμενες στην από 14-3-1985 ΕΣΣΕ προσαυξήσεις και των ληπτέων επιδομάτων εορτών και άδειας και αποδοχών κανονικής άδειας, όπως αυτά όφειλε να υπολογίσει η

Σελίδα 11 της 1196/2019 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

εναγομένη με το άρθρο 12 παρ. 3 και 4 του νέου ΓΚΠ-ΟΤΕ, ήτοι με βάση τις τακτικές αποδοχές στις οποίες περιλαμβάνεται το σύνολο των αμοιβών για την επικαλούμενη σταθερή και μόνιμη πρόσθετη εργασία κατά τις Κυριακές και αργίες, κατά τη νύκτα, εκτός έδρας και για την υπερεργασία και νόμιμη υπερωριακή εργασία, δόλα δε τα ανωτέρω αναφέρει στην αγωγή του, χωρίς, αστόσο, να αφαιρεί, για τη νομική βασιμότητα αυτής (αγωγής), τις προσαυξήσεις που έλαβε με βάση τον εσφαλμένο, κατά τα εκτιθέμενα στην αγωγή του, υπολογισμό της εναγομένης, με συνέπεια να υφίσταται έτσι ανεπίτρεπτος διπλός υπολογισμός των εν λόγω πρόσθετων αποδοχών στα επιδόματα εορτών, και άδειας".

9. Με την κρίση αυτή, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, εσφαλμένα εφάρμοσε τις προαναφερθείσες διατάξεις ουσιαστικού δικαίου, διότι, εφόσον ο ενάγων επικαλέσθηκε με την αγωγή του ότι η εναγομένη υπολόγιζε τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, τις αποδοχές άδειας και το επίδομα άδειας, κατά το ένδικο χρονικό διάστημα, βάσει των ρυθμίσεων της από 14-3-1985 ΕΣΣΕ, ενώ οι εν λόγω αποδοχές έπρεπε να υπολογισθούν βάσει των ρυθμίσεων του άρθρου 12 παρ.3 και 4 του νέου ΓΚΠ-ΟΤΕ, προσέτι διαλαμβάνει στην αγωγή τις ληφθείσες από αυτόν πρόσθετες αμοιβές, ανά μήνα και συνολικά, σε ετήσια βάση, για την εκ μέρους του τακτικώς παρεχόμενη υπερεργασία, εργασία κατά τις Κυριακές, εργασία κατά τη νύκτα και εκτός έδρας με αναφορά στις παρασχεθείσες ανά μήνα ώρες υπερεργασίας, εργασίας κατά τις Κυριακές, εργασίας κατά τη νύκτα και εκτός έδρας, το ληφθέντα επίδομα άδειας για όλο το χρονικό διάστημα καθώς και τον προκύπτοντα μέσο μηνιαίο δρό των πιο πάνω πρόσθετων παροχών ετησίως, η αγωγή είναι νόμιμη, εκτός από το συνυπολογισμό του επιδόματος άδειας στις ως άνω αιτούμενες

διαφορές αποδοχών άδειας και το συνυπολογισμό της αμοιβής για εκτός έδρας εργασία στις τακτικές αποδοχές, επί των οποίων υπολογίζονται τα επιδόματα εορτών και άδειας και οι αποδοχές άδειας, όπως ο ενάγων πράττει διαλαμβάνοντας τις ανωτέρω παροχές στο μέσο ετήσιο δρόμο της προκύπτουσας διαφοράς. Ειδικότερα, η αμοιβή για εργασία εκτός έδρας δεν αποτελεί μέρος των τακτικών αποδοχών και τούτο διότι, αφενός δεν επικαλείται ο ενάγων ότι είχε συμφωνηθεί μεταξύ των διαδίκων να δίδεται σταθερά και μόνιμα ως συμβατικό αντάλλαγμα της παρεχόμενης εργασίας του, ούτε ως επίδομα τακτικά καταβαλλόμενο, άφετέρου δε η αμοιβή αυτή διδόταν ως αποζημίωση για την κάλυψη πραγματικών εξόδων, αφού το ύψος της ήταν κυμανόμενο και εξαρτάτο από τις αναφερόμενες στην αγωγή προϋποθέσεις (όπως χιλιομετρική απόσταση κλπ). Δηλαδή, με βάση τα εκτιθέμενα, δεν πρόκειται για παροχή που καταβάλλεται τακτικά και ανεξάρτητα από τον αριθμό των εκτός έδρας ημερών εργασίας, που πραγματοποίησε ο ενάγων. Σημειώνεται ότι, ενόψει των ανά μήνα διαφοροποιήσεων των πιο πάνω πρόσθετων παροχών, είναι καθόλα εφικτός ο προσδιορισμός του μέσου δρόμου των επιμέρους διάφορών ειδικά στα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα για τα διαστήματα από 1 Μαΐου έως 31 Δεκεμβρίου και από 1 Ιανουαρίου έως 30 Απρίλιου, αντίστοιχα (και δχι ο μέσος δρόμος των διαφορών ανά έτος), σύμφωνα με τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παρ.2 του άρθρου 3, σε συνδυασμό με την παρ.2 του άρθρου 1 της ΥΑ 19040/1981. Η πάραλειψή του ενάγοντος να προβεί με την αγωγή τού στην αφαίρεση των προσαυξήσεων από την ώς άνω παρασχεθείσα επιπλέον απασχόληση που ήδη έλαβε από την εναγομένη κατά τον προσδιορισμό των πιο πάνω αποδοχών του, κατ' εφαρμογή των ρυθμίσεων της από 14-3-1985 ΕΣΣΕ, με την εσφαλμένη αιτιολογία ότι δικαιούται επιπροσθέτως

των διαφορών από τις προσαυξήσεις, λόγω της τακτικώς παρασχεθείσας από αυτόν υπερεργασίας και εργασίας κατά τη διάρκεια Κυριακών και νυκτών, κατ' εφαρμογή των ρυθμίσεων του νέου ΓΚΠ-ΟΤΕ, δεν καθιστά την αγωγή μη νόμιμη, διότι η καταβολή μέρους των πιο πάνω διαφορών από τις προσαυξήσεις, λόγω τακτικώς παρασχεθείσας υπερεργασίας και εργασίας κατά τη διάρκεια Κυριακών και νυκτών, κατ' εφαρμογή των ρυθμίσεων της από 14-3-1985 ΕΣΣΕ, αποτελεί αντικείμενο σχετικού ισχυρισμού (ένστασης μερικής εξόφλησης κατ' άρθρο 416 ΑΚ) της εναγομένης. Επομένως, ο μοναδικός λόγος της αίτησης, με τον οποίο επισημαίνονται τα ανωτέρω σφάλματα και προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η αναιρετική πλημμέλεια του άρθρου 560 αρ.1 ΚΠολΔ, είναι βάσιμος.

10. Σύμφωνα με τις σκέψεις αυτές, πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου, του οποίου είναι εφικτή η συγκρότηση από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως (ΚΠολΔ 580 παρ.3). Τέλος, η αναιρεσίβλητη πρέπει να καταδικασθεί, λόγω της ήττας της, στα δικαστικά έξοδα του αναιρεσείοντος, που κατέθεσε προτάσεις, κατά το νόμιμο και βάσιμο αίτημα αυτού (ΚΠολΔ 176, 183 και 191 παρ.2).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την 5552/2013 απόφαση του Πόλυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Παραπέμπει την υπόθεση στο ίδιο δικαστήριο, συγκροτούμενο από άλλους δικαστές, προς περαιτέρω εκδίκαση.

Καταδικάζει την αναιρεσίβλητη στην πληρωμή χιλίων οκτακοσίων (1.800) ευρώ, για τα δικαστικά έξοδα του αναιρεσείοντος.

Σελίδα 14 της 1196/2019 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

ΚΡΙΘΗΚΕ και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 23 Ιουλίου
2019.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΦΩ Η ΕΦΗΜΕΡΗ
ΚΡΙΘΗΚΕ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗΚΕ στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση, στο
ακροατήριό του, στις 25 Σεπτεμβρίου 2019.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ